

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

2016/17. ORSZÁGOS DÖNTŐ 9. OSZTÁLY

BOLYAI JÁNOS

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA FLÓRA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár
KAPOSINÉ BODÓ ANNA középiskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar912>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Melyik jelzővel lehet kiegészíteni az alábbi szókapcsolatok valamelyikét?
... lakoma, ... termet, ... kínok, ... győzelem
(A) drákói (B) homéroszi (C) júnói (D) lukulluszi (E) tantaloszi
- Herczeg Ferenc *Az élet kapuja* című regényéből idézünk. Jelöljétek be a mondat határozóit! „Az ifjú herceg az imént ügetett végig a korzón büszkén, délcegen, a saját fontosságának örülve; arany vértet és arany sisakot viselt, amelynek olyan formája volt, mint a koronás oroszlánfejnek.”
(A) imént (B) délcegen (C) fontosságának
(D) örülve (E) formája
- Mit csinál – a szólás szerint – az, aki kivágja a rezeft?
(A) henceg (B) csak a maga érdekeit nézi (C) csal, illetve lop
(D) garasoskodik (E) kitesz magáért; kiválóan teljesít
- Olyan szavak meghatározását közöljük, amelyekben **mp** betűkapcsolat van. A szavak megtalálása után olvassátok össze az első betűket! Mit jelent az így kapott szó?
1. a beleézés képessége; 2. rendetlen öltözetű; 3. árubehozatal; 4. életlen
(A) tiszta (B) kiváló, elsőrendű (C) titkos
(D) politikus (E) előkelő társaság
- Híres magyar versek utolsó szavait idézzük. Melyikük alkotója élte meg a második világháborút?
(A) százszor is, végül is (B) virrasztó éji felleg (C) játszani halált
(D) és nem is kevés (E) egy munkáslány kezére
- Az alábbi öt szó közül három igen hasonló jelentésű. Melyik ez a három?
(A) csótár (B) csermely (C) csutora (D) csobolyó (E) kulacs
- Mely szavak származnak a **megy** igéből?
(A) menet (B) ménes (C) menő (D) mentő (E) merre
- Melyik regénycím tartalmaz képzőt, jelet és ragot egyaránt?
(A) Mondják meg Zsófikának (B) Rózsa Sándor a lovát ugratja
(C) Galaxis útikalauz stopposoknak (D) Családom és egyéb állatfajták
(E) A varázsló unokaöccse

- Vajon **o** vagy **ó** hiányzik az alábbi szavakból? Jelöljétek be azt, amelyet **ó**-val kell írni!
(A) filoz_fikus (B) ut_lér (C) anekd_ta
(D) fot_gráfus (E) ri_i olimpia
- Híres 20. századi magyar versek címét adtuk meg anagrammákkal. Melyik költeményben jelenik meg egy nagyvárosi utcakép?
(A) ELŐTTEM RETTENET (B) ÖCSIT SZIDNA
(C) ÚJRA HAT KÖLNI (D) VÉN BAL LÁBAD ALÁ
(E) NAPI SZÁZ BŐR SAJTÁR
- Mely szavak belsejébe lehet egy gyümölcsnevet beírni úgy, hogy egy értelmes szót kapjunk? Például: *el...fordál* → *elsomfordál*. Figyelem! A pontok száma megfelel a hiányzó betűk számának; a kétjegyű mássalhangzókat két pont jelöli.
(A) cs....edik (B) f.....ség (C) hat....s (D) tü.....rem (E) i...ta
- Melyek vonatkozó névmások?
(A) arra (B) azért (C) amennyi (D) akkora (E) amilyen
- Jelöljétek be a nyelvhelyesség szempontjából hibás, kifogásolható mondatokat!
(A) Könyörgöm, hagyj már békén!
(B) Én a helyedben nem nevetnék ezen az ízetlen tréfán.
(C) Köszönöm a fáradságodat, sokat segítettél.
(D) A rossz idő végett a falunapi rendezvény elmarad.
(E) Külön dicséretet érdemelnek azok a csapatok, akik a sportszerűségben is élen jártak.

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- Antik szólások. Különböző tulajdonnevek hiányoznak az alábbi ókori görög-római mitológiai, illetve történelmi szólásokból, szólásértékű kifejezésekből. Pótoljátok ezeket a neveket, és a teljes szószerkezeteket írjátok le a válaszlapra!
1. ... fonala	5. ... ladikja	9. ... vászna	13. ... hordója
2. ... nyila	6. ... szelencéje	10. ... gyűrűje	14. ... mérlegén
3. ... szekere	7. ... karjaiba dől	11. ... almája	15. ... kincse
4. ... istállója	8. ... kardja	12. ... ágya	16. ... és ... közt